

Un mig dirhem inèdit de Sa'd al-Dawla Hassan b. Muyaḥid de Dènia (430-432 AH / 1038-1040 dC)

DAVID FRANCÈS VAÑÓ

He tingut l'oportunitat d'examinar una moneda de la taifa de Dènia que considero inèdita, atès que no surt referenciada en cap dels principals catàlegs. Es tracta d'un mig dirhem de billó de Sa'd al-Dawla Hassan b. Muyaḥid (ap. 430-432 AH / 1038-1040 dC). Aquest personatge era fill del rei al-Mu'afraq (404-436 AH / 1013-1044 dC) i no se sap del cert si va encunyar moneda pròpia a Dènia de resultes d'una usurpació del poder o d'una delegació o associació temporal del govern de la taifa.

La descripció de la peça inèdita és la següent:

a/ Centre:

لا اله الا الله
وذلك لا سركه
موسى

r/ Centre:

سعد الدولة
العامه
اهار المومر

Orla:

صلى الله عليه وسلم
.....

Pes: 1,36 g Ø: 13 x 12 mm

Orla:

.....
و صلى الله عليه وسلم

La novetat de la peça rau en el nom que apareix a la primera àrea (Musà), i també en la composició i distribució de les llegendes interiors.

CATALOGACIÓ DE LES PECES DE SA'D AL-DAWLA HASSAN

Prieto Vives, partint del treball realitzat anys enrera per A. Vives, catalogà fins a nou tipus monetaris d'aquest personatge. Totes són fraccions de dirhem, excepte la PV 205 que és una fracció de dinar amb data 432 AH.

198	<p>لا اله الا الله
صلى الله عليه وسلم</p>	<p>حسب
الامه محمد
امر المؤمنين</p>	<p>.....
الطرحم بطنية سنة</p>
199	<p>لا اله الا الله
صلى الله عليه وسلم
لحم</p>	<p>حسب
الامه محمد
امر المؤمنين</p>	<p>.....
بطنية سنة</p>
200	<p>لا اله الا الله
صلى الله عليه وسلم
بجيري</p>	<p>حسب
الامه محمد
امر المؤمنين</p>	<p>.....
الطرحم بطنية سنة</p>
201	<p>لا اله الا الله
صلى الله عليه وسلم
عبد الله</p>	<p>حسب
الامه محمد
امر المؤمنين</p>	<p>.....
الطرحم بطنية سنة تأليف</p>

202	لا اله الا الله محمد رسول الله يحيى	سعة الكولة الامام ج ساه امر الله و محمد بن حسن و تلتشير
-----	---	---	----------------

203	حسن لا اله الا الله محمد رسول الله عكالة	سعة الكولة الامام ج ساه امر الله و محمد بن الطرحم
-----	---	--	--------------

204	لا اله الا الله محمد رسول الله عكالة	سعة الكولة الامام ج ساه امر الله و محمد بن حسن
-----	--	---

205a	لا اله الا الله محمد رسول الله هور	سعة الكولة الامام ج ساه امر الله و محمد بن حسن
------	--	---

205b	لا اله الا الله محمد رسول الله هور	سعة الكولة الامام ج ساه امر الله و محمد بن حسن
------	--	---

Un mig dirhem de Hassan del monetari de la RAH (núm. 2241) és descrit d'aquesta manera:

لا اله الا
الله وحده
عكالات

بسم الله
الاهاء حساه
امر المومنين
حس

Malauradament la fotografia de la peça de la RAH no permet llegir amb suficient precisió les llegendes per poder donar per certa la descripció. De fet, la moneda hi apareix catalogada com a V 1325 i PV 204, clarament de manera errònia, atès que les llegendes anotades per Vives i Prieto Vives no coincideixen amb aquesta descripció.

La PV 205 de la Col·lecció Tonegawa

La PV 198 de la Col·lecció MCM

Cap de les fonts consultades esmenten l'existència de guarniments a les orles centrals que puguin facilitar la classificació de les fraccions, normalment manca de part de les llegendes. Tampoc s'observa cap guarniment a les fotografies que apareixen en aquestes obres. De fet, aquestes encunyacions presenten unes llegendes molt atapeïdes on fa de mal situar cap mena de guarniment. Malgrat tot, jo he pogut repertoriar l'existència de dos encunys que sí que presenten un guarniment senzill, en forma de punt o de cercle. Es tracta d'una peça del Tipus PV 198 (V. 1323) amb punt al mig de les dues línies d'anvers:

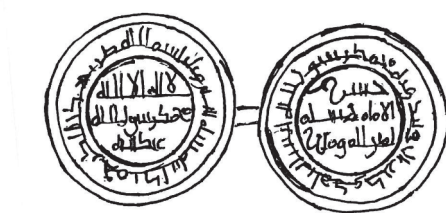
لا اله الا الله
عمر بن عبد المنذر

I una peça que podria ser del tipus PV 199 (V. 1324), amb reserves, atès que no es veu la part inferior de l'anvers, que du un cercle al damunt de la primera línia.

حس
الاهاء حساه
امر المومنين

لا اله الا الله
عمر بن عبد المنذر

També val la pena fer notar que la majoria de les monedes de Hassan tenen una gràfila llisa, però que també n'hi ha amb dues línies.

Reconstrucció d'un dirhem de Hassan

BIBLIOGRAFIA I ABREVIATURES

- MCM CANTO, A. i IBRAHIM, T. *Moneda andalusí, La colección del Museo Casa de la Moneda*, Madrid, 2004.
- PV PRIETO VIVES, A. *Los Reyes de Taifas: Estudio histórico-numismático de los musulmanes españoles en el siglo V de la hégira (XI de J. C.)*, Madrid, 1926.
- Tonegawa *Tonegawa collection* (<http://andalustonegawa.50g.com/>)
- RAH CANTO, A. et alii, *Monedas andalusíes*, Madrid; Real Academia de la Historia, 2000.
- V VIVES, A. *Monedas de las dinastías árábigo-españolas*, Madrid, 1893.